

5 Держава відновила контроль за дотриманням законодавства про працю

6 Ковальський фестиваль на честь Петра Федоряки, який не повернувся з російсько-української війни, має свої традиції

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СЕРЕДА, 11 ВЕРЕСНЯ 2019 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№173 (6536)

ЦИТАТА ДНЯ

ОЛЕКСІЙ ОРЖЕЛЬ

«Уряд і Нафтогаз готові докласти всіх зусиль, щоб найближчими місяцями створити справді незалежного оператора ГТС відповідно до вимог європейського законодавства».

Міністр енергетики та захисту довкілля про нову узгоджену із західними партнерами модель анбандлінгу

Такі жадані низькі відсотки

Фото з сайту bankomatika.org

ПАРЕ й надалі розслідуватиме теракт

МН17. Доповідача з моніторингу розслідування й притягнення до відповідальності за збиття пасажирського літака рейсу МН17 призначить ПАРЕ на початку жовтня. Про це заявила голова комітету ПАРЕ з правових питань та прав людини Порхидур Сунна Аверсдоттір, яка представляє Ісландію. Вона розраховує на участь у подальшому процесі розслідування й обміняного 7 вересня Росією й Україною учасника збиття літака рейсу МН17 Володимира Цемаха. Він має бути доступним для нідерландської влади. «Те, що Україна дозволила Цемаху виїхати в Росію, не означає, що він більше не співпрацюватиме у слідстві щодо цієї жахливої події», — цитує Укрінформ слова члена ПАРЕ.

Натомість член правління фонду «Авіакатастрофа» Піт Пług, який у теракті втратив брата, невістку й племінника, небезпідставно вважає: отримавши Цемаха, Росія триматиме підозрюваного подалі від міжнародної Спільної слідчої групи (СІГ) та судового розгляду. «Це більше, ніж відсутність співпраці у розслідуванні. Це свідоме протистояння слідству», — прокоментував він порушення РФ резолюції Радбезу ООН №2166.

ЦИФРА ДНЯ

99,7%

становив, за даними Держстату, індекс споживчих цін (індекс інфляції) у серпні 2019 року щодо липня

ФІНАНСИ. Президент, уряд і Нацбанк переконані, що у 2019—2020 роках є всі передумови для значного зниження ставок за кредитами для населення й бізнесу

Учитися, творити, активно жити!

НАРЕШТІ ВДОМА. Саме такі бажання висловлюють щойно звільнені бранці Кремля

Оксана МАЛОЛІТКОВА,
«Урядовий кур'єр»

Слова величезної подяки за підтримку й порятунок насамперед пролунали з вуст українського режисера Олега Сенцова та громадського активіста Олександра Кольченка під час їхньої

першої після звільнення в межах обміну з РФ пресконференції в Києві, що зібрала безпрецедентну кількість представників ЗМІ. Завдяки цьому довгоочікуваному обміну додому повернулися 35 українців — 24 військовополонених моряки й 11 політв'язнів.

Зокрема Олега Сенцова й Олександра Кольченка затримали представники російських спецслужб у Криму в травні 2014 року за надуманими звинуваченнями в організації терактів на півострові. У серпні 2015 року Північно-Кавказький окружний військовий суд у Ростові-на-

Дону засудив Сенцова до 20 років колонії суворого режиму, Кольченко отримав 10 років колонії. Обидва свої провини не визнали. «Наступні слова про людей, які залишилися там, про наших полонених, полонених на Донбасі, яких, дуже сподіваюся, теж зможуть витягнути. Зі свого бо-

ку зроблю все, що мені до снаги. Крім наших полонених, в Росії є росіяни, які борються за себе, за свою вільну державу, за нашу Україну, — це теж наші справжні брати. Ви й самі знаєте, що там відбувається, зокрема останні арешти й швидкі суди...

2

4 820103 080022

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на **11 вересня 2019 року**

USD 2488.2279
за 100 доларів США

EUR 2747.0036
за 100 євро

RUB 3.8023
за 10 рублів

AU 371890.54
за 10 трійських унцій

AG 4521.11

PT 238621.06

PD 388661.20

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Вибори не змінили євроінтеграційного шляху України

ГЕОПОЛІТИКА. Новий український уряд залишатиметься відданим курсу на зближення з Євросоюзом

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»Люзій щодо Росії
не має бути

Цей меседж до Брюсселя привіз віцепрем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Дмитро Кулеба, котрий став першим представником новопризначеного Кабінету Міністрів, який відвідав європейську столицю. За словами Дмитра Кулеби, мета його візиту полягала у встановленні контактів з керівництвом євроінституцій, щоб з'ясувати: що і чому в євроінтеграції України не спрацювало під час роботи попередньої команди української влади.

Спілкування з єврочиновниками й багатостороння дипломатія — сфери діяльності для Дмитра Кулеби не нові. Адже до призначення на посаду віцепрем'єра він працював послом України при Раді Європи. Відкритий, демократичний стиль спілкування, відвертість і водночас тверда безкомпромисність у захисті державних інтересів зробили його одним із найпопулярніших дипломатів у Раді Європи. Тому призначення Дмитра Кулеби на посаду віцепрем'єра, який курує євроінтеграцію, було сприйнято в Києві і в Брюсселі як переконливий сигнал, що нова українська влада продовжуватиме курс на зближення з ЄС та НАТО.

У Брюсселі Дмитро Кулеба провів зустрічі з керівництвом Єврокомісії. У Європарламенті він зустрівся з головою комітету із закордонних справ Девідом МакАллістером, новообраним головою парламентської асамблеї Євронест Андрюсом Кубілюсом і делегацією ЄП зі спостереження за виборами в Україні. Поспілкувався віцепрем'єр і з представниками громадянського суспільства, взяв участь у дискусії «Що означають для євроінтеграції результати виборів в Україні», організований Німецьким фондом Маршалла в Брюсселі.

«Я лише десять днів на посаді, й тому можу вільно говорити все, що захочу», — пожартував Дмитро Кулеба. Проте одразу вибачився перед присутніми за те, що не відповідатиме на політичні питання, які не належать до його компетенції і які настільки чутливі й делікатні, що кожне нерозважливо сказане слово може нашкодити. Серед таких питань — коментарі щодо майбутньої зустрічі лідерів країн нормандського формату, що, як очікується, має відбутися найближчим часом у Парижі.

Під час дискусії Дмитро Кулеба запевнив присутніх, що продовження курсу на євроінтеграцію — це не лише його особисте переконання чи прагнен-

ня, а політика нового українського уряду. «Вибори не змінили нашого курсу, не змінили бачення світу, в якому живе Україна», — наголосив він. На думку віцепрем'єра, подолання всіх викликів євроінтеграції — це не лише зусилля самої України, бо таких самих відданості і зусиль вимагають і від ЄС.

Віцепрем'єр відмовився коментувати обмін в'язнями між Україною та Росією, пояснивши це тим, що не був залучений до цього процесу і не хоче використовувати подібні коментарі для отримання особистих політичних дивідендів. «Хоча яке враження справляв би цей обмін, він не означає, що Росія змінюється», — наголосив Дмитро Кулеба, зауваживши, що не варто робити «швидких висновків з цих подій». Він закликав Брюссель сприймати останні події з обміном з «обережним оптимізмом» і зазначив, що «Росія — складний партнер». Тому в Києві очікують, що після обміну в'язнями ЄС не змінить своєї позиції щодо антиросійських санкцій.

Успішна Україна важлива для майбутнього ЄС, нагадав присутнім Дмитро Кулеба. Бо тісна співпраця з ЄС важлива для Києва не лише заради членства як такого. «Коли українці забудуть порівняння «як у Європі», то це означає, що Україна стала Європою», — сказав він. Віцепрем'єр пере-

конаний, якщо «поляки, угорці, чехи, словаки змогли вступити до ЄС, то й ми зможемо, хоч чого б це вартувало».

Реформи
потребують
обговорення
і керівництва

Одним зі спікерів заходу стала посол Литви при ЄС Йовіта Нелюпшене, яка запевнила присутніх, що її країна була й залишається одним із найвідданіших адвокатів Києва у євроінституціях. «Якби на це була б лише наша воля, Україна вже перебувала б на стадії переговорів про вступ до ЄС», — сказала посол, пожартувавши, що інколи у своїй політиці литовці більше українці, ніж самі українці. Вона високо оцінила поступ перетворень у нашій країні, проте зауважила, що деякі реформи не слід проводити поспіхом, бо всі серйозні зміни мають пройти обговорення в суспільстві. Йовіта Нелюпшене також повідомила, що наступного року у Вільнюсі відбудеться конференція, присвячена українським реформам.

Нинішня політична еліта в Україні ставиться до реформ за принципом: зараз або ніколи, і надання міжнародної допомоги має тут істотне значення. Про це заявила член-кореспондент програми досліджень Росії і Євразії

Королівського інституту міжнародних відносин Катарина Вольчук. Вона працювала над дослідженням про ефективність допомоги ЄС Україні, і дійшла висновку, що «навіть європейським чиновникам складно детально розповісти, що саме ЄС робить в Україні». За її спостереженнями, коли йдеться про фундаментальну підтримку, «ЄС діє дуже добре», проте коли треба надати допомогу в імplementації конкретних пунктів Угоди про асоціацію, «тут справи вже гірші». Катари́на Вольчук вважає, що справи з імplementацією Угоди про асоціацію «не такі добрі, як це хоче зобразити український уряд». Тому вона закликала Брюссель сконцентрувати свої зусилля саме на допомозі Києву у втіленні в життя цього важливого документа. «Українські реформи потребують того, щоб ними керували», — резюмувала фахівець.

У Брюсселі Дмитро Кулеба також обговорив у штаб-квартирі НАТО подальшу співпрацю з Альянсом. Про це йшлося під час зустрічей із заступником Генерального секретаря НАТО з політичних питань та політики безпеки Бетінною Каденбах, помічником Генерального секретаря НАТО з питань операцій Джоном Манзою та Спеціальним представником Генерального секретаря НАТО з питань жінок, миру та безпеки Клер Хатчинсон.

Учитися, творити, активно жити!

(Закінчення.

Початок на стор.1)

Я б хотів, щоб ми не поділяли, це теж в'язні Кремля», — наголосив Олег Сенцов.

Країна рухається
в правильному
напрямку

Відповідаючи на запитання про те, чи повідомляли йому в російській колонії про прохання українських ЗМІ зв'язатися з ним, Олег Сенцов заявив, що тюремна адміністрація максимально його від усього ізолювала. «Я нічого не знав. Мене максимально закатали в інформаційну капсулу. Такий був ім наказ», — зауважив колишній в'язень Кремля.

Режисер розповів, що з незаконного ув'язнення привіз 22 кілограми листів, книжок і зошитів зі своїми роботами: «У в'язниці листи — це дуже важливо, це найважливіше. Ти можеш не поїсти день, тобі можуть не передавати передачі, з тобою можуть щось робити. Але всі чекають листів, тому пишуть, пишуть про що завгодно — це дуже підтримує. Мені писали багато людей, намагався всім відповісти. Доходили не всі листи і не всі листи вдалося відіслати — деякі вилучали співробітники колонії,

Олег Сенцов і Олександр Кольченко мають неабиякі плани на майбутнє, нерозривно пов'язане з долею рідної країни

деякі губилися на пошті. Я жодного листа не викинув, усе привіз. Не буду їх перечитувати, просто мені вони дорогі».

Олег Сенцов вважає, що на звільнення полонених вплинули два чинники: рішення Росії залишитися в Раді Європи і зміна влади в Україні. «Роботу з організації обміну полоненими між Україною і РФ вели всі роки, але діалог між країнами зайшов у глухий кут. З приходом нової влади в Україні Росія побачила можливість перезавантажити відносини. Наш Президент теж робить крок назустріч, і бачу, що він щиро хоче цей конфлікт вре-

гулювати на благо країни, без втрат її інтересів. І це правильно, адже 100 років переговорів — краще, ніж один день війни. Але це не означає, що Росія готова відпустити Україну, віддати Крим, Донбас. Цього не буде, не чекайте: зуби в них, як і раніше, на місці», — підкреслив режисер.

Олег Сенцов також заявив, що якщо в межах обміну утримуваними особами між Україною і РФ Володимир Зеленський ухвалить рішення про видачу фігуранта справи МН17 Володимира Цемаха, отже, в цьому була необхідність. «Є Президент, людина, яку Україна наділила повнова-

женнями, є довіра до нього громадян. У Володимира Зеленського більше інформації, ніж у нас із вами. Рідко можна стовідсотково все врахувати, аби рішення були ідеальними. Вони іноді бувають важкими, але потрібними для подальшої роботи», — констатував колишній в'язень Кремля.

Олег Сенцов розповів, чому вважає, що й росіяни зможуть змінити владу в Росії: «Після революції в Україні я бачив, як навіть залізобетонну владу можна скинути. Думав, що росіяни захочуть краще жити. Тепер переконаний: там болото. Більшості байдуже, що відбу-

вається. Але є й інші, хоч таких мало. Не знаю, чи змінюють щось протести, які там відбуваються. Але сподіваюся, що щось відбудеться і країна стане цивілізованішою. А Путін хотів би бачити не на пенсії, а в Гаазі».

На прохання прокоментувати поточну політичну ситуацію в Україні він сказав: «Мені зараз важко щось коментувати, потрібно вникнути, що і як. Але навіть не зі своїх спостережень, а з листів людей, яким довіряю, бачу, що труднощі є, не все добре, багато чого не здійснено або зроблено погано, але загалом країна рухається в правильному напрямку».

Відповідальний
перед народом

Олег Сенцов окремо подякував усім ЗМІ, й не лише українським, за інформаційну боротьбу з імперією, заснованою на брехні. Адже єдиний спосіб боротьби з брехнею — говорити правду. Він не збирається масово брати участь у шоу, інтерв'ю чи інших програмах у ЗМІ. «Я не дуже люблю подібні заходи, тусовки, бомонди — все для мене чуже. Пробачте ті, кому відмовлятиму, а таких буде більшість. Але не хочу, щоб ми розсварилися. Можливо, братиму

участь у якихось інтерв'ю, в передачах, але вирішуватиму це в приватному порядку. Не збираюся ховатися, закриватися. Вестиму сторінку у facebook і так доноситиму свої дії», — зазначив він.

Про свої плани Олег Сенцов розказав так: «Займатимусь двома найкращими речами — зніматиму кіно й житиму. Житиму в столиці. Моя дочка вже переїхала сюди. Мама з моїм сином зараз приїхали нас провідати. Мама поки що залишиться. Син з колишньою дружиною їдуть у Крим. Спілкуємося, вирішуємо сімейні справи. Я людина не публічна. Але життя склалося так, що відчуваю відповідальність перед народом і країною, тому робитиму все що в моїх силах задля моєї держави. Я не люблю ділитися планами. Кажу про те, що точно буде. Скоро сценарій піде в роботу. Презентація книжки з розповідями відбудеться 22 вересня у Львові. Другою книжкою буде роман».

А в планах Олександра Кольченка — продовжити навчання на географічному факультеті Таврійського національного університету, де встиг закінчити лише два курси заочно. «Хочу відпочити й адаптуватися. У Крим не збираюся, доки Путін при владі», — категорично відрізав він.

НА ЧАСІ

Помічник Президента Андрій ЄРМАК:

Прізвище Цемаха на обмін
в розмовах Зеленського
і Путіна було від самого початку

Фото з сайту pravda.com.ua

7 вересня на злітну смугу аеропорту «Бориспіль» приземлився президентський літак Ан-148 зі звільненими з російського полону українськими моряками і політв'язнями. Коли літак під'їхав до гурту родичів і Президента Володимира Зеленського, першим на трап перед десятками камер, які транслювали подію на весь світ, вийшов високий чоловік з кількадеденною щетиною. Це був помічник Президента Андрій Єрмак, який очолював українську частину групи з обміну полоненими і літав по звільнених українців у Москву.

«Українська правда» мала коротку зустріч з помічником Президента. Цього було досить, щоб поговорити про умови Путіна для обміну, як складалися списки, коли виникла проблема звільнення Цемаха, чи має стосунок до обміну Віктор Медведчук та хто намагався зрвати звільнення.

— **Володимир Зеленський заявив, що всі зобов'язання, які взяли на себе Україна та Росія під час домовленостей, було виконано. Про які саме зобов'язання йдеться?**

— Він мав на увазі, що ми зробили все можливе для звільнення тієї кількості людей, про яку домовилися два президенти. Тобто зробити всі необхідні для цього юридичні заходи. Йшлося тільки про це. Ніяких інших зобов'язань не було. І в кожному випадку це була окрема процедура. Я вважаю, що конструктивний діалог, який склався між нами, дав змогу цьому звільненню здійснитися.

— **Під час переговорів Росія намагалася змінювати тактику поведінки, наприклад, додавати в переговорний процес інших людей?**

— Ні, такого не відбувалося. 7 серпня була телефонна розмова між президентами, й вони домовилися зробити цей крок. Згодом почалася робота робочих груп. З української сторони її очолював я, з російської — Дмитро Козак. Я вважаю, що конструктивний діалог дав змогу цьому звільненню здійснитися. Всі складнощі стосувалися виключно юридичних процедур. Також складнощі були в тому, що люди, які знаходилися на території РФ, перебували в різних містах. Їх усіх слід було звести тощо. Тобто жодних змін у домовленостях не було. Все, про що домовився Президент під час телефонної розмови, було здійснено.

— **Стосовно розмов Зеленського з Путіним. Ми розуміємо, що всього ви не чули, але, можливо, знаєте якісь деталі. Який тон розмови Путіна із Зеленським? Вони говорять на рівних, чи Путін намагався щось нав'язати Зеленському?**

— За той термін, який бачу, а я був на багатьох перемовинах, позиція нашого Президента, ставлення до нього, його вміння вести перемовини, не передбачає, щоб хтось з ним поведівся неввічливо. Це була рівна розмова двох президентів.

— **Голос ніхто не підвищував під час цих розмов?**

— Ні. Я думаю, що, якби не було конструктивного діалогу між президентами, не відбулося б і звільнення.

— **Чи не було намагання в Путіна інтегрувати в процес обміну Віктора Медведчука?**

— Я не знаю про якісь спроби, знаю позицію нашого Президента. Він заявляв багато разів, що ніяких залучень пана Медведчука в жодні процеси він не передбачає. І тому можу сказати, що жодної участі пан Медведчук не брав, ніколи ми з ним не зустрічалися, не розмовляли. Вважаю, що всі його вояжі в Росію — це його особистий піар.

— **Медведчук не намагався зрвати процес обміну?**

— Я не знаю, хто намагався. Ви самі бачили, що десь за тиждень до того, коли стала відома дата звільнення, хтось запустив у пресу дезінформацію. У мене немає доказів, хто намагався все зрвати. Але можу відверто сказати, що, справді, є сили тут, усередині країни, які не були зацікавлені у звільненні. На щастя, у нас є новий Президент, який виконує те, що пообіцяв. Я вважаю, що це велика його перемога.

— **Як ви самі для себе пояснюєте таке: багато часу ведуться переговори про звільнення заручників, Путін постійно говорив «Ні», а зараз сказав «Так, давайте обмінюватися»?**

— Я не був на перемовинах, які були до цього. Але, якщо подивитися на те, що відбувається зараз, я маю на увазі розведення в Станиці Луганській та інші кроки, що всі вони дають обережну надію, що процес рухається. І рухається саме тому, що в Президента Зеленського є чесне і відкрите бажання припинити війну. Він має відверту і відкрити позицію. Моє особисте відчуття: раніше в політиків такої відкритості не було.

— **У суботу медійний простір був забитий двома меседжами. Одні раділи, що обмін відбувся. Другу частину цікавило, на які поступки ми пішли?**

— Ми всі багато мріяли і протягом багатьох років наводили приклади, що в таких країнах, як США чи Ізраїль, життя громадянина і його свобода — найвища цінність. Ми із заздирністю дивилися у фільмах та реальному житті, коли життя одного громадянина спонукало державу відправляти військових, залучати всю державну машину, щоб його врятувати.

У нас інша команда, ми по-іншому ставимося. Ми відкриті, відверті і ми прямо заявили, скільки людей мають відпустити з нашої сторони і скільки людей було відпущено зі сторони Росії. Тому жодних інших домовленостей над столом, під столом не існує. Це все спроби влади, яка пішла в минуле, зробити хорошу міну при поганій грі.

— **Тобто це був обмін 35 на 35 без додаткових умов?**

— Так. Це було взаємне звільнення.

— **Рік тому представники влади розповідали нам, що Путін не хоче відпускати Сенцова за жодних умов. Як зараз вдалося обміняти його?**

— Бачите, Порошенко не зміг, Зеленський зміг (усміхається). Ви знаєте, мені важко говорити, то-

му що я не був свідком того, що робив Порошенко. Але ми зараз маємо результат.

— **Наскільки відомо, під час першої розмови Зеленського з Путіним йшлося лише про звільнення моряків. На якому етапі ви зрозуміли, що можна також звільнити політв'язнів?**

— Справді, розмова починалася з моряків, а вже потім вони домовилися, що до моряків додаємо ще людей. Але вже 7 серпня було домовлено про 34 людини. Потім вдалося домовитися про 35.

— **Росія вимагала Цемаха від першого дня, чи його потім додали?**

— Його прізвище було із самого початку.

— **Давайте відверто: кого було найважче витягти? Були окремі люди, за яких йшла боротьба?**

— Я не знаю всіх деталей і труднощів, які були в російській сторони. Але знаю, що домовленість, яку я отримав від Президента після телефонного дзвінка, була абсолютно витриманою.

— **Тобто Президент сам домовлявся стосовно людей?**

— Так, це Президент домовлявся про цю кількість і цих людей. Наскільки мені відомо, жодних додаткових переговорів щодо зміни прізвищ тощо не було. Це була велика спецоперація, деталі якої ми не можемо розкривати. Але можу сказати, що в основі всього була домовленість двох президентів.

— **Зеленський сказав, що мав переговори щодо Цемаха з кількома європейськими лідерами. Хто ці лідери і чи були серед них лідери Нідерландів?**

— Я не можу сказати, є домовленість не розкривати імен. Але можу підтвердити, що Президент мав консультації з деякими європейськими лідерами, і всі необхідні процедури, на яких наполягала нідерландська сторона щодо Цемаха, було реалізовано. Вони мали змогу провести все, що хотіли в межах розслідування.

— **Багато експертів кажуть, що звільнення Цемаха може мати наслідком погіршення відносин України і Нідерландів, а відповідно й України та ЄС. Як ви бачите цю ситуацію?**

— Я не знаю матеріалів слідства. По суті, вся ця інформація, що Цемах є дуже важливим свідком, вона походить зі ЗМІ. Чи є він важливим свідком, чи не є, це доведе суд. Тоді ми розумітимемо, чи він справді був важливим.

А стосовно якихось наслідків політичних... Позиція наших партнерів, вона ж базується не лише на цій справі. Там є комплекс аргументів, на яких тримається рішення про санкції. Не думаю, що звільнення Цемаха стане причиною перегляду наших відносин із партнерами. Крім того, наскільки мені відомо, і Росія, і Нідерланди — учасники багатьох міжнародних договорів, конвенцій, які передбачають надання допомоги, участь у слідстві тощо. І це робочий механізм.

— **Але ж усі 35 людей, яких ви привезли з Москви, були там незаконно засуджені, незважаючи на те, що РФ підписант згада-**

них договорів і конвенцій. У Москві дуже вільно трактують свої зобов'язання.

— Однак ці зобов'язання є. І в тому й перевага міжнародного права, що рано чи пізно ви маєте право добитися своєї позиції. Історія знала різні приклади, але ніщо не зруйнувало досі систему міжнародних договорів.

— **У переговорній групі є ви, омбудсмен Людмила Денісова, хто ще?**

— Там багато людей. І з Офісу Президента, і з СБУ, і омбудсмен Денісова, і з МЗС, і Міністерства юстиції, прокурорські. І всі працюють злагоджено. Під час обміну все працювало як годинник, всі спрацювали на 100%.

Ми часом дивимось у шпигунських фільмах якісь ситуації, а обмін показав, що в Україні є фахівці, здатні ефективно виконувати дуже складні завдання.

— **Ви казали, що були люди, які намагалися завадити обміну.**

— У нас багато хто за якимись цифрами, гаслами тощо забули, чого варте людське життя. Конкретне життя кожного українського громадянина. І вони починають говорити: чи варто було обмінювати, чи не варто? Це питання треба поставити матерям кожного з тих 35 людей, які повернулись в Україну. У них запитайте, чи варто було.

Я дуже радий і пишаюся, що Президенту Зеленському вистачило мужності і політичної волі не звертати уваги на все це, а піти на обмін.

— **Крім публічних речей, чи були якісь кулуарні палиці в колеса, яких ми не бачили?**

— Дуже багато. І в судах, і коли хтось «випадково» починав щось говорити таке, що суперечило логіці, викидали фейки, розкручували чергові «зради».

— **Служба безпеки відслідковує ці речі?**

— І Служба, і ми самі відстежуємо. Але є речі, якими будуть займатися правоохоронці, а є моральні речі, вирок за які дасть суспільство.

— **Ви в минулому кінопродюсер, знаєте, як будується сюжет. Можете описати день обміну, як сценарій, що за чим було і як це все відбувалося?**

— Я перш за все юрист. Понад 25 років займався юридичними питаннями, мав одну з провідних юркомпаній. А лише останні сім років ми займалися ще й власним продакшином, який теж став успішним.

А щодо дня обміну, то всіх деталей я вам розказати не можу. Але вранці ми зібрались, вилетіли. Була домовленість, що до останнього ми не інформуємо, бо будь-якої секунди все могло зрватися. Можу сказати, що в суботу було важливо. Щоб усі домовленості, яких досіяли президенти, було дуже чітко виконано — до останнього пункту.

Ми своєчасно вилетіли, своєчасно прилетіли, своєчасно було доставлено до літака наших громадян. Те саме відбувалося в Києві. Ми синхронно полетіли назад.

— **Про Москву. От ви приземлилися. І до вас одразу під'їхали ефесбешники?**

— Трішечки ми зачекали, кілька хвилин. І після того почали підвозити людей, їх співробітники Служби безпеки нашої перевіряли, і вони заходили на борт літака.

— **При вас перевіряли?**

— Безумовно. Це відбувалося біля літака.

— **У вас був мандраж?**

— Ні.

— **Ви знали, що це все по годиннику відбувається?**

— Я вважаю, що мандраж де-структивна річ. Це по-перше. А по-друге, людина, яка очолює робочу групу, не має права дозволити собі мандраж. Я знав, що від наших дій залежить те, чого чекають мільйони українців. Хоча, безумовно, це була емоційна подія.

Ми весь цей місяць важко працювали. Все відбувалося під особистим контролем Президента. Звільненню приділяли щодня кілька годин зборів, розмов тощо. Постійно ми були на зв'язку — вночі і зранку. І Президент всім цим процесом безпосередньо опікувався, керував. До деталей був обізнаний.

— **Це був важкий емоційний день. Ви після обміну якось збирались всією командою, обговорювали? Можливо, випили?**

— Так. Знаєте, було дуже емоційно для всіх. Ви бачили обличчя Президента. Безумовно, після того, як все відбувалося, ми поїхали в Офіс, ще працювали. Але мали змогу по келиху вина підняти за здоров'я наших громадян, які повернулись, за всю команду, за Україну. За все, що відбулося.

Я вважаю, це велика подія. Бо країна побачила, що ми будемо робити все для того, щоб кожен наш громадянин, який, не дай Боже, потрапить в якусь біду, знав, що країна ніколи його не забуде.

— **У вас є точний перелік тих, хто залишається в полоні?**

— Ми щодня над цим працюємо, безумовно. Це був перший крок. Ви знаєте, що після обміну була ще одна телефонна розмова між президентами, в якій зафіксовано, що це перший крок, за яким слідуватимуть наступні звільнення.

У нас немає багато часу. Робота йде і в Мінську, і на рівні держав. Тому сподіваюся, що це тільки перший крок, і ми не будемо зупинятися ні на день.

— **Ви можете назвати цифри — скільки наших там?**

— Остаточної цифри немає. Але це кілька сотень людей.

— **А кримських татар, яких затримано в Криму, теж включено до цього процесу?**

— Ми говоримо про всіх громадян України. А ви знаєте, що для нас Крим — це Україна.

— **Умовно, ми можемо до Нового року сподіватись ще на обмін?**

— Президент поставив чітку задачу всім, щоб все це відбувалося дуже швидко. І може навіть зі ще швидшою динамікою.

Роман КРАВЕЦЬ,
Роман РОМАНЮК,
«Українська правда»

(Надруковано
зі скороченнями)

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

Такі жадані низькі відсотки

Олег ГРОМОВ,
«Урядовий кур'єр»

Зпоміж економічних ініціатив, озвучених Президентом Володимиром Зеленським і Прем'єр-міністром Олексієм Гончаруком, є й така: Національному банку України варто знизити облікову ставку, а банківським підрозділам — активно і вигідно кредитувати населення й бізнес, значно знижуючи відсотки за позиками. Днями регулятор таки знизив облікову ставку до 16,5%.

Нагадаємо: глава уряду зазначав, що банківські кредити цілком реально вже з 2020 року знизити до 12—13% річних. А передувати цьому має неодноразове зниження облікової ставки регулятором.

То чи справді є передумови для таких важливих кроків? Чи готовий Нацбанк України до суттєвого зниження облікової ставки, а фінансові установи — відсотків за позиками?

Умови вже існують

На це запитання нещодавно відповів голова правління регулятора Яків Смолій. За його словами, за наявності відповідних економічних умов Нацбанк знижуватиме облікову ставку до 9% в 2020-му та до 8% в 2021 році. Очільник НБУ переконаний, що таке значне зниження можливе лише за умови проведення важливих економічних реформ у країні.

Високопосадовець, так само як і Президент України та Прем'єр-міністр, вважає, що за певних умов українці зможуть брати кредити у банках під 12—13% річних. А що про це думають експерти економічної і банківської ланок?

Як зазначив «Урядовому кур'єрові» головний експерт Ради Нацбанку України Віталій Шапран, усі необхідні умови для зниження облікової ставки вже існують: «Ми бачимо, як вона поступово зменшується, і все відбувається невідповідно. Нагадаю, що регулятор свого часу анонсував перехід до циклу пом'якшеної монетарної політики. А без-

Фото з сайту netdna-ssl.com

посередньо швидкість зниження облікової ставки залежатиме від процесу уповільнення інфляції. Тож більш активований цей процес безумовно приведе до масштабнішого зниження такого показника. Тому я впевнений: ще цьогоріч цілком реально досягнути показника 10—13% річних». Дуже серйозна заява, адже до кінця року залишилося менш ніж чотири місяці.

Експерт констатує, що банківські кредити під такі само 10—13% річних для населення й бізнесу також цілком можливі якщо не у 2019 році, то принаймні в наступному.

Свою думку аналітик підкріплює тим, що останніми роками деякі банки надають позики саме під ці відсотки, тобто за ставкою, яка значно нижче облікової Нацбанку України.

Як бачимо, цінові рішення керівників фінансових установ щодо кредитів залежатимуть не стільки від облікової ставки регулятора, скільки від ресурсної бази.

Чи захочуть цього вкладники

Начальник відділу роботи з інвесторами Банку «Кредит Дніпро» Андрій Приходько зазначає, що вереснєве зниження облікової ставки Нацбанку стало логічним продовженням курсу регулятора на поступовий

процес зменшення проявів його жорсткої політики, яка була логічною в тяжкі часи 2014—2015 років.

Проте пресекретар «ПриватБанку» Олег Серга зазначає «Урядовому кур'єрові», що лише позитивно дивитися на ситуацію не можна: «Мають визріти хороші умови для значного зниження відсоткових ставок за кредитами. Також треба спитати тепе-

треба просто привчати до більш низьких ставок — як за депозитами, так і за кредитами. З часом вони звикнуть, адже це цілком європейська та світова практика. Примітно, що останніми місяцями ставки за депозитами у доларах та євро в банках значно знизились, особливо за другою валютою, до 2—0,7%. Звісно, кількість власників валютних депозитів дещо

Проте не можна обійти увагою ризиків, які сприятимуть подальшому зниженню облікової ставки регулятора. Саме цьогоріч існує такий негативний для української економіки тренд, як погіршення кон'юнктури світового ринку на деякі товари, насамперед залізну руду й метали.

рішніш і потенційних власників депозитів, чи згодні вони на значне зниження ставок за вкладами, скажімо 10—12% річних? Адже не можна знижувати кардинально ставку за кредитами, не зменшуючи при цьому цей показник за вкладами. Гадаю, люди однозначно скажуть, що вони не хочуть такого зниження і нестиме в банки свої гроші значно менша кількість клієнтів».

Експерт має рацію. Хоча потенційних вкладників

впала. Проте ті, хто завжди був відданим таким формам, своє ставлення до них не змінив і тепер. Те саме можна сказати й про гривневі депозити. Відтак кредити також значно дешевшатимуть.

Золота середина

Які економічні передумови визріли для зниження облікової ставки Нацбанку та зменшення відсотків за кредитами у фінустановах?

По-перше, Міністерство фінансів уже перевиконало річний план за гривневими запозиченнями і накопичило значний запас коштів для погашення державного боргу України. «Таким чином, гострої необхідності у залученні коштів через ОВДП наразі немає, як і не існує стимулів для підтримки облікової ставки на високому рівні», — вважає Андрій Приходько.

По-друге, один із своєрідних сигналів для зниження облікової ставки НБУ — стала тенденція до зменшення показників інфляції в Україні, яку спостерігаємо останніми місяцями. Регулятор вже кілька років успішно проводить політику інфляційного таргетування, головна мета якого — встановити річний показник інфляції на рівні 5+1%. Наразі ми бачимо, що показник зростання цін за підсумками 2019 року буде значно меншим, ніж торік. Проте, як і прогнозував Нацбанк, мети цьогоріч досягнути не вдасться. Але тенденція позитивна є, і вона нарощується.

Супротивники поступового зниження облікової ставки кажуть, що утримуючи її, приміром, на рівні 20%, можна доволі швидко досягти дуже низької інфляції. Проте в такій ситуації не буде економічного зростання. Тому Нацбанк обрав саме шлях компромісів — поступове зниження облікової ставки з послідовними процесами зниження інфляції та деякого зростання ВВП.

Чи правильний такий шлях? Експерти в цьому питанні висловлюють різні думки, проте час покаже, хто має рацію. Хоча нині позитивних моментів значно більше, ніж негативних, а істина, як кажуть, завжди посередині.

Реформи як запорука успіху

Проте не можна обійти увагою ризики, які сприятимуть подальшому зниженню облікової ставки регулятора. Саме цьогоріч існує такий негативний для української економіки тренд, як погіршення кон'юнктури світового ринку на деякі товари, насамперед на залізну руду

й метали. Окрім цього, в 2019 році у світі зберуть великий урожай зернових, що призведе до значного падіння цін на різні культури. Такі чинники для України, основою експорту і валютних надходжень якої були ці товари, дуже несприятливі. Все це безумовно позначиться на валютному ринку та вплине на облікову ставку.

Яків Смолій правильно зазначає, що подальше її зниження, як і відповідних кредитних ставок банків, залежатиме від успіху не лише економічних реформ в Україні. Віталій Шапран констатує, що насамперед мають відбутися реформи судової системи і виконавчої служби: «Наприклад, ринок споживчих кредитів населення нині майже не реагує на облікову ставку. Адже основний обсяг собівартості в них становить не вартість ресурсів для банків, а відсоток списання цих споживчих позик через дуже погану роботу наших судів і виконавців».

Наостанок ще одна цифра: 60—70%, а то й більше, у кредитному портфелі фінансових установ становлять саме споживчі і нерідко «токсичні» кредити. Експерт упевнений, що треба врешті-решт прискорити розвиток ринку цінних паперів та корпоративних облігацій. Для втілення таких ініціатив варто ухвалити з десяток законопроектів, які подано до Верховної Ради.

Фахівці Банку «Кредит Дніпро» вважають, що для кардинального зниження ставок за кредитами, крім макроекономічної стабільності, яка має бути в державі, треба значно збільшити довіру населення до гривні й детінізувати економіку. Такі завдання перед собою ставить кожна виконавча та законодавча влада, проте й без кардинальної судової реформи економічне та валютне поліпшення буде лише косметичним впорядкуванням.

Щодо подальшого зниження облікової і кредитних ставок банків, то, можливо, слід повірити Віталію Шапрану й дочекатися принаймні другого кварталу 2020 року. Цілком вірогідно, що ми побачимо бажані позитивні процеси.

Індекс споживчих цін у серпні 2019 року¹

За повідомленням Державної служби статистики України, індекс споживчих цін (індекс інфляції) у серпні 2019 року щодо липня становив 99,7%, за період січень—серпень 2019 року — 102,7%. За період січень 1998 року—серпень 2019 року — 1342,2%.

Індекси споживчих цін на товари та послуги були такими:

	Серпень 2019 до липня 2019	грудня 2018
Індекс споживчих цін	99,7	102,7
Продукти харчування та безалкогольні напої	99,7	103,7
Продукти харчування	99,6	103,7
Хліб і хлібопродукти	100,5	106,3
Хліб	100,6	108,2
Макаронні вироби	100,0	104,2
М'ясо та м'ясопродукти	101,0	104,4
Риба та продукти з риби	100,2	105,7
Молоко, сир та яйця	104,8	97,2
Молоко	100,7	98,9
Сир і м'який сир (творог)	99,8	102,3
Яйця	139,2	80,7
Олія та жири	100,4	100,5
Масло	100,6	103,9

Олія соняшникова	100,1	99,8
Фрукти	91,6	123,6
Овочі	91,0	97,5
Цукор	98,0	109,9
Безалкогольні напої	100,2	103,0
Алкогольні напої, тютюнові вироби	100,8	109,3
Одяг і взуття	97,2	92,6
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	99,1	98,2
Утримання та ремонт житла	100,2	102,2
Водопостачання	100,1	109,0
Каналізація	100,1	109,1
Утримання будинків та прибудинкових територій	100,7	105,7
Електроенергія	100,0	100,0
Природний газ	95,5	76,7
Гаряча вода, опалення	100,0	113,7
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	99,8	100,7
Охорона здоров'я	100,0	103,3
Фармацевтична продукція, медичні товари та обладнання	99,8	102,2
Амбулаторні послуги	100,6	107,0
Транспорт	99,4	99,8
Паливо та мастила	98,3	93,4
Транспортні послуги	100,6	108,6
Залізничний пасажирський транспорт	100,7	128,1
Автодорожній пасажирський транспорт	100,3	106,1
Зв'язок	100,9	107,9
Відпочинок і культура	99,7	101,0
Освіта	100,3	102,8
Ресторани та готелі	100,6	106,3
Різні товари та послуги	100,5	101,2

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Індекси споживчих цін по регіонах у серпні 2019 року (відсотків)

	До попереднього місяця
Україна ¹	99,7
Вінницька	99,7
Волинська	100,1
Дніпропетровська	99,6
Донецька	100,1
Житомирська	99,8
Закарпатська	99,6
Запорізька	99,6
Івано-Франківська	99,5
Київська	99,7
Кіровоградська	99,8
Луганська	99,9
Львівська	99,7
Миколаївська	99,6
Одеська	99,8
Полтавська	99,6
Рівненська	100,0
Сумська	99,4
Тернопільська	99,7
Харківська	99,9
Херсонська	99,9
Хмельницька	99,9
Черкаська	99,7
Чернівецька	99,7
Чернігівська	99,7
м. Київ	99,6

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

АКТУАЛЬНО

«Канікули» для хитрих роботодавців завершилися

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ. Держава відновила контроль за дотриманням законодавства про працю

Олег ЧЕБАН,
«Урядовий кур'єр»

Половину дня кожен працездатний українець перебуває у полі дії законодавства про працю. Мабуть, це більше, ніж батько проводить часу з дітьми. Проте сказати, що кожен, буде неправильно. Наприклад, за даними статистики, у Вінницькій області налічується 720 тисяч працездатних осіб, а офіційно працює лише 320 тисяч.

Де решта? З життя свого краю кожен знає, як є: хтось на заробітках за кордоном, хтось на обліку в центрі зайнятості, хтось живе з особистого селянського господарства, а хтось отримує зарплату в конверті. Тож картина різнобарвна. Напевне, найбільше дошкуляє саме використання робочої сили без належного оформлення, бо з цього податки не сплачують. Тому легалізація трудових відносин у пріоритеті роботи Державної служби праці.

Утім, 14.05.2019 року постановою Шостого апеляційного адміністративного суду міста Києва в судовій справі № 826/8917/17 було визнано не чинною постанову Кабінету Міністрів від 26 квітня 2017 року №295, якою затверджено Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю. Так було призупинено проведення інспекційних відвідувань на підприємствах. «Канікули» для роботодавців завершилися з ухваленням постанови КМУ №823 від 21.08.2019 року «Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю».

Цікаво: а яка потреба в проведенні перевірок?

Одужати допомагають ліки

У березні цього року співробітники управління Держпраці у Вінницькій області здійснили перевірку щодо легалізації трудових відносин у торговельній мережі прикордонного міста Могилів-Подільський. Заходами контролю охопили один із мікрорайонів міста, а магазини, які були поряд, негайно зачиняли. Результат неймовірний! «За інформацією ДФС, в області вже у квітні протягом тижня на роботу було прийнято 8 тисяч працівників», — зазначив начальник управління Держпраці в області Володимир Марунько.

З його слів, роботодавці різних галузей використовують працю осіб без оформлення трудових відносин. Це поширено в будівництві, торгівлі, сільському господарстві, службах охорони, легкій промисловості, пасажирських перевезеннях.

Так, на швейному підприємстві в райцентрі Чернівці інспектори пра-

ці виявили 32 неоформлених працівників, а у швейному цеху міста Тульчин (головне підприємство розташоване в Броварах) з 30 працівниками було укладено цивільно-правові угоди замість трудових договорів, що теж є порушенням.

Загалом цього року до 14 травня управлінням на підприємствах виявлено 105 працівників взагалі без оформлення (зарплата у конвертах) та 42 працівники, де трудові відносини було замінено цивільно-правовими угодами. Управлінням винесено 20 постанов стосовно неоформлених працівників на загальну суму штрафних санкцій 19,4 мільйона гривень.

Відра зводять дім?

Дивною є поведінка частини роботодавців і «неформалів».

Під час спільного рейду працівники обласного управління Держпраці та Укртрансбезпеки виявили кілька напівлегальних марш-рукоток. Реакція порушників нахабна: один перевізник плонував інспекторів в обличчя. Якби таке сталося, скажімо в Англії, то де б він був? А в нас чомусь зневажати інспектора можна.

Багато випадків, коли фірми з охорони беруть працівників на роботу без оформлення трудових відносин, а через один-два місяці звільняють, не заплативши за період роботи. Це рабство! А на запит управління Держпраці керівник фірми запевняє: «Я вперше чую про таку людину». Інша річ, якби під час роботи працівник звернувся до управління й інспектор праці використав як доказову базу аудіо-, відеозапис і знімки.

Ще приклад. Коли перевіряльниці прийшли на будівництво біля Вінниці, то власник їхні направлення порвав, а на будмайданчик не пустив. Поліція, яку викликали, розвела руками, мовляв, це його територія, а ми приїхали для того, щоб вас охороняти. Інспектори склали два акти про неможливість проведення інспекційного відвідування (по одному на кожну юридичну особу, яка була задіяна в будівельному процесі) на 744 тисячі гривень за недопуск до перевірки щодо неоформлених працівників. Власник підприємства ініціював позови до суду, проте суд першої інстанції підтримав позицію інспекторів.

Часто в разі появи інспекторів робітники хутко зникають з будівельного майданчика. Виходить, що ніби відра, наповнені свіжим цементом, будують дім. А, може, зарплатня в конвертах влаштовує робітників?

Якось у громадському транспорті співрозмовник розповів, що прийшов він до керівника місцево-

Фото Володимира ЗАЙКИ

Чи не найбільше грішать наймом без оформлення трудових відносин на будівництві

го господарства з проханням дати роботу. Той поставив умову — три тисячі в місяць без оформлення. Це менше мінімалки, але він погодився, бо іншої можливості працевлаштуватися в селі не було.

Штрафи не лякають

За кожного неоформленого працівника статтею 265 КЗпП України передбачено штраф у розмірі 30 мінімальних зарплат, встановлених законом на момент виявлення порушення (нині — це 125 тисяч 190 гривень). За останніх півтора року лише один суб'єкт господарської діяльності добровільно сплатив штраф, а решта судяться. Якщо сума штрафу значна, чому роботодавці ризикують?

Коли працівник не оформлений, то ніяких податків та соціального захисту. А ось цивільно-правова угода ніби зовсім інше. Насправді, це яблука з одного дерева: просто одне викотилося з тіні. Зі слів, Володимира Марунька, за «цивілки» підприємство сплачує єдиний соціальний внесок із суми виплаченої винагороди без будь-якої прив'язки до розміру мінімальної заробітної плати (але в більшості випадків сплата ЄСВ за договорами ЦПХ не здійснюється). Крім того, за такої угоди є виконавець і замовник, а працівника немає. Замов-

ник не несе відповідальності за безпеку виконавця. Останній сам забезпечує себе індивідуальними засобами захисту, робочим одягом тощо. Також нема соціального пакета (відпустки, лікарняного, профспілкових заохочень, не нараховується пенсійний стаж тощо). Якщо стався нещасний випадок і людина втратила працездатність, хто їй має відшкодувати? Та ніхто! А в разі трудового договору вона мала б пільги, передбачені законодавством.

Виходить, що неоформлені працівники (зокрема на будівництві) тікають від соціального захисту. До того ж Володимир Васильович запевняє, що роботодавцям вигідніше належно оформити працівників на роботу, ніж платити штраф. Зокрема постановою КМУ № 295 було передбачено, що підприємство може запросити до себе інспектора праці для здійснення аналізу стану додержання законодавства про працю: при цьому штрафні санкції не застосовуються. Але можливість такого аудиту торік в області скористалися лише два підприємства, а цього року жодного.

Іноді можна почути, що можливо-владді-бізнесмени теж мінімізують податки. Хто знає, чи телефонне право досі живе (чи донедавна жило), але протягом багатьох років найбільшими корупціонерами були сільські голови. А хто вище, хоча гучних справ було немало, без-

карні. А відомо, що підпанки рівняються на панів. Доки бодай одна соціальна група буде безкарною, доти і буде іржа.

Звернень не поменшало

Факт того, що суд визнав не чинною постанову Кабінету Міністрів, підтверджує незворотність демократичних процесів у країні. Як мені пояснили, деякі положення Порядку здійснення контролю за додержанням законодавства про працю мали розбіжності із законом про основні засади здійснення державного контролю у сфері господарської діяльності. Якщо так: то яку оцінку поставили робітники тим чиновникам, котрі безпосередньо готували Порядок? Зрештою, річ не в тім, чи має держава право на помилку у базових питаннях, а в тім, що на її виправлення знадобилося кілька місяців.

У цей період інспекційні відвідування фактично було призупинено. Підрозділи Держпраці відновили проведення планових заходів на підприємствах. План складають на рік і повідомляють бізнесменам ще на його початку. Та навіть за таких умов вони прагнуть ухилитися: повідомляють, що підприємство наразі не працює або всі працівники перебувають у відпустці. Або, коли план складено, перерештовують підприємство: за таких обставин рік не мають права перевіряти. Про такі хитрощі держава знає...

Легалізація трудових відносин — один із напрямів здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю. Торік до управління Держпраці в області надійшло 792 звернення від працівників (щодо не виплати зарплати, звільнення з роботи, нарахування за вислугу років, відпустки тощо), а станом на перше вересня цього року — 388. «Майже за половиною звернень питання треба з'ясовувати безпосередньо на підприємстві. Але у зв'язку з постановою суду ми не могли здійснювати інспекційні відвідування. Тому надсилали запит на підприємство з проханням надати копії документів. Багато не реагували. У такому разі давали людині відписку, мовляв, маєте право звернутися до суду. Але тепер ситуація інша. Постановою КМУ № 823 від 21.08.2019 року «Деякі питання здійснення державного нагляду та контролю за додержанням законодавства про працю» затверджено новий Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю. Тож роботу активізували», — зазначив начальник управління Держпраці в області Володимир Марунько.

Митна справа на Закарпатті: напередодні ювілею

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

ДАТА. В Ужгороді за участі нинішнього керівництва Закарпатської митниці, а також колишніх керівників підрозділів цієї служби, що діяли на території області, відбувся круглий стіл «Митна справа: діалог поколінь».

У різні роки ці підрозділи на Закарпатті мали різні назви й територіальну

юрисдикцію, тож участь у круглому столі взяли керівники Ужгородської, Чопської, Виноградівської, Рахівської митниць, Карпатського територіального митного управління, Карпатської регіональної митниці. Усі ці структури існували до створеного десяти років тому єдиного регіонального органу — Закарпатської митниці Державної фіскальної служби. У круглому столі взяли участь понад 20 керівників, які очолювали мит-

ні структури в різні роки. Тож розмова стала і майданчиком для обміну досвідом, і ще однією нагодою якісно поліпшити роботу митниці. Під час круглого столу озвучено план заходів із відзначення 75-річчя митної справи в області. Цій ювілейній даті присвятять довготривалий марафон, під час якого відбудуться десятки заходів. Серед них спартакіада між окремими колективами, мистецькі конкурси для працівників

служби і членів їхніх сімей. А всі корисні для країни справи, що залишаться на згадку наступникам, будуть узагальнені в книжці з історії митної справи на Закарпатті.

Варто згадати, що саме у вересні дні 1945-го на станції Чоп започаткували митне оформлення вантажів, що супроводжувалося суворим контролем за додержанням законності. У той час оформлення товарів здійснювали лише

семеро працівників, а обсяг товарів був незначним. Нині на Закарпатській митниці кількості працівників, які протягом року здійснюють митне оформлення вантажів на понад мільярд гривень. Попри те що декотрі не виправдовують почесного звання митника і їх доводиться звільняти або й суворо карати, загалом ця служба виконує важливе соціально-економічне завдання, вагомо наповнюючи держскарбницю.

ФОТОРЕПОРТАЖ

Сім сонячних годинників

РУКА СВАРОГА. Кожен — пам'ять про воїнів-ковалів, котрі полягли на російсько-українській війні

Леонід ЛОГВИНЕНКО,
для «Урядового кур'єра»

У Миргороді над Хоролом цілий день готили горна та дзвеніли молотами ковалі. Кували розпечене залізо й тоді, коли було сонячно, і під дощем, що пішов надвечір. Цього дня тут відбувався ковальський фестиваль на честь Петра Федоряки, учителя математики й інформатики, відомого на всю Україну коваля із села Трудолюб. Він пішов на війну й не повернувся.

На кладовищі, де на могилі Петра встановлено викуваний побратимами-ковалями хрест із вплетеним у чорний сталевий орнамент молотом, дружина Петра Валентина розповіла мені історію їхнього кохання, яке запалилося раптом у селі на Сумщині, де вони ходили в школу. Покохалися парубок і дівчина, а пізніше й побралися після закінчення вишів. Вона закінчила Сумський педагогічний, Петро — механіко-математичний факультет Харківського державного (нині національного) університету.

Знаючи люди можуть підтвердити, що на мехмат дуже важко вступити, а ще важче провчитися п'ять років й не вилетіти з університету. Бо якщо ти не здібний розбиратися в магії цифр і формул, то не зможеш тут навчатися. Петро закінчив факультет і пішов навчати сільських дітей не лише математики, а всього розумного й доброго. Інформатику, мови програмування у сільській школі почав викладати тоді, коли про це мало що чули... Згодом слава про нього розлетілася далеко за межі Полтавщини... Ну, а потім став ковалем. Мабуть, голос крові покликав. Дід і батько в нього були вправними механіками, а хтось там в глибині віків таки мав бути й ковалем, адже коваль, який має справу з чарами вогню й металу — це містична професія, яку часто передають з роду в рід.

Спочатку Петро кував ворота й усілякі сталеві огорожі, потім став майстром з виготовлення ножів. Тут слово «виготовляти» не зовсім доречно, бо все, чого торкався його руки ставало не просто предметом, виробом, а творінням. Коли в Святому Письмі написано «ви боги», то це про Петра, тобто творця.

— А ще він мав божу іскру ділитися секретами ковальської науки, які йому відкривалися, — каже побратим і односельчанин Петра Станіслав Красюк. — На таку щирість здатний не кожен майстер.

Станіслав згадує, як якимось невідомим відчуттям у ньому, працівникові райавтодору, Петро відчув ковальську ду-

Український ковальський фестиваль ножових майстрів імені Петра Федоряки відбувся в Миргороді на березі Хоролу

шу і вмовив покинути колишню роботу, щоб стати біля ковадла. Роман Марюта, у якому Петро відкрив творчий хист, змінив військову кар'єру на роботу в кузні. Тепер, коли вчитель загинув, Роман продовжує його справу разом з іншими ковалями, яких зібрав довкола горна Петра.

Десь глибоко в серці дружини коваля Валентини Федоряки незагойний жаль, що чоловік пішов на війну. Він, каже, як волонтер міг би зробити багато корисного для своєї країни, якби не загинув. З перших днів війни у «Петровій кузні» виготовляли надійні бронезилети, які були легші на кілька кілограмів від казенних, але набагато надійніші. Тут кували дефіцитні скоби, необхідні для будівництва бліндажів, майстрували буржуйки, які холодної пори зігрівали серця і душі мобілізованих і добровольців. Тоді, у перші тижні війни, цього нічого не було. А ще взували, одягали, годували босе й голодне військо. Цього, здавалося, було достатньо, аби совість не ятрила душу. Але він пішов у військкомат і його направили під Шахтарськ, тобто в самісіньке пекло.

Кажуть, що було помилкою заводити наші війська в той котел. Можна лише здогадуватися, у якому вогні горіли там хлопці. Недарма ж саме у мить, коли Петро загинув, він прийшов до Валентини уві сні, щоб сказати: «Усе страшно позаду».

Уявіть, що там тоді робилося, якщо смерть стала полегшенням.

Вони вже виходили з того пекла, коли наравлялися на кілька російських танків, які розстріляли наші БТри чи БМП вприціл. Сталося це 31 липня 2014 року. Молодий воїн, який дивом уцілів, поховав Петра в українській, але окупованій землі. Все це показували російські ЗМІ, які дивним чином опинилися в цьому місці, саме в цей час... Ніби вони чекали, аби зафіксувати трагедію. Це було тяжко потім дивитися. Відда-

Петро Федоряка мріяв, щоб у Миргороді було більше сонця й таких годинників. Тепер їх дарують місту на знак пам'яті про загиблих

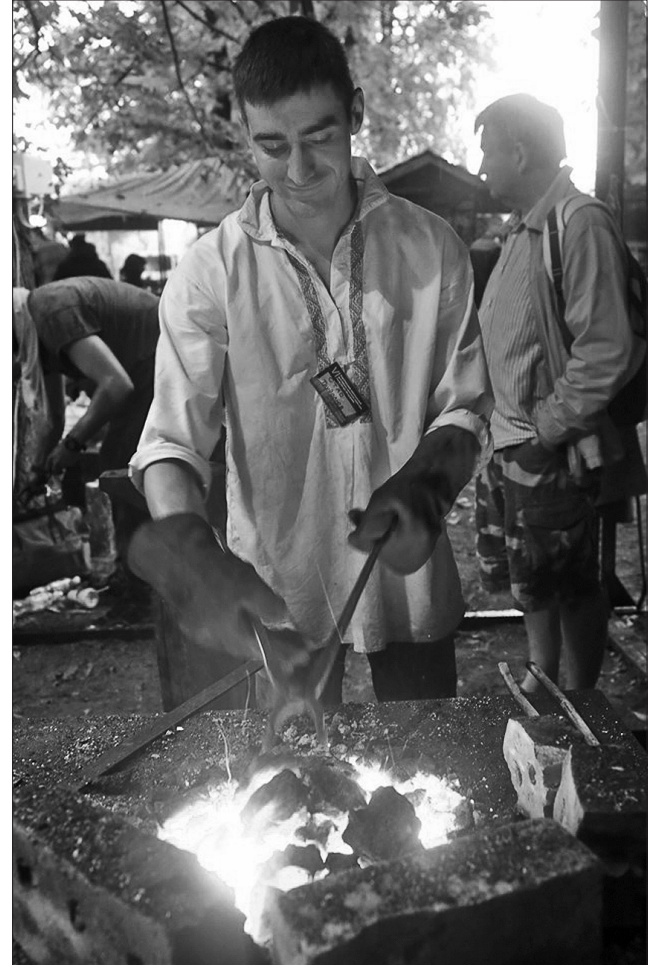
ли ж тіло Петра, як і інших полеглих в тому бою, лише через три місяці. Добре, що той, хто рив могили й закопував тіла, вбрався з полону й розповів, хто й поруч з ким лежить у могилі.

Перепоховали Петра на невеличкому кладовищі, що розташоване на околиці села Трудолюб під Миргородом. У школі, де він викладав, встановлено меморіальну дошку, а також у селах на Сумщині, де Петро народився та закінчував школу. Його ім'я викарбовано на меморіальній дошці, встановленій в ХНУ імені В. Н. Каразіна. Однак, як на мене, найбільшою шансою воїнові й майстрові став ковальський фестиваль у Миргороді на березі Хоролу. Тут у кожному відблискі полум'я, що миготить в ковальському горні, в кожному звукові, який виникає після уда-

ру молотка об ковадло, в кожному творінні майстрів живе Петрова душа.

От стоять цього разу більше трьох десятків ковалів з Київщини, Полтавщини, Харківщини, Житомирщини, Львівщини біля своїх горнів, нагрівають до червона метал і творять з нього дива, і ти думаєш, що можна вічно дивитися на вогонь, який виривається з горнів, і коли біля них працюють ковалі. Безкінечно можна спостерігати також, як тече розплавлена бронза, з якої коваль із закіптюженим обличчям виливає меч-акінак, котрий був священним у скіфів. При цьому він пояснює, що такий точнісінько меч створив його вчитель Петро Федоряка ще до війни і він тепер лише відтиснув його в землі, аби відлити такий самий.

А десь поряд проходять шабельні бої козацтва

Можна безмежно довго дивитися як у вогні народжується диво

й поєдинки закованих у панцер лицарів, змагаються лучники й ті, хто влучно кидає ножі. Уся ця зброя, викувана ковалями, прекрасна, досконала, як і все, що створено для війни. Трішки далі під стінами козацької фортеці йде вінчання, де за священника вусатий коваль Станіслав Красюк. Петро Федоряка десь дізнався про весільну традицію, що зветься заковуванням. Це коли коваль пов'язує молодят рушником, обводить їх тричі довкола ковадла, яке служить за віштар. А потім вони всі разом кують кільце, символічне сонце щастя й міцності родини.

«Що Сварог (бог — покровитель ковалів) поєднав, ніхто повік не роз'єднає», — вимовляє коваль.

Кажуть, що тисячу, а може й більше років тому в селах, де не було священника чи батьки перечили шлюб заоханих, проводили обряд заковування, себто своєрідне вінчання проводив коваль у кузні, котра зазвичай стояла край села. Залізне символічне сонце з викарбованими навечно написами як свідцтво про одруження після фестивалю пощеплять у «Петровій кузні» на цвях, де вже висить дев'ять таких свідоцтв. До речі, усі «заковані» пари живуть щасливо. Цього разу було «заковано» ще дві, для яких ще викували й гак, за який чіпляють колицу.

Однак головна подія фестивалю — куван-

ня сонячного годинника, який створюють ковалі. Щороку обирається тема для годинника. Нинішнього — це українська мережка. Отож зрозуміло чому зараз стрілка, від якої в сонячний день падатиме тінь на циферблат (аби вказати час) у вигляді голки з вушком, а квадратні пластини, на які розігрівши до червона, ковалі приварили 12 римських цифр, покарбовані українським візерунком.

Перед війною, коли Петро Федоряка започаткував свято, він мріяв, аби ці сонячні годинники після кожного фестивалю по одому щороку ставили в Миргороді, який би став містом сонячних годинників. Він встиг викувати лише один. Тепер кожен годинник роблять у пам'ять про воїнів-ковалів, котрі полягли на цій російсько-українській війні. Другий годинник викували на честь Григорія Матяша з Києва, котрий загинув 31 липня через рік після Петра. Третім вшановано Дмитра Назаренка з Кременчука, четвертим — Сергія Рибченка з Нікополя, п'ятий на честь Андрія Дрьоміна з Тернопільщини, на шостому цьогорічному фестивалі майстри присвятили свою роботу Андрію Козюбчику, другові «Оресту», майстрові-ковалю і воїнові з Кривого Рогу, який загинув у Пісках.

За п'ять років на війні загинуло семеро ковалів. Петро Федоряка серед них.

Від автора. До речі, фестиваль відбувся завдяки фермеру Дмитру Гарячкіну. Місцева влада це свято не підтримала

ОРІЄНТИР

ДОКУМЕНТИКОМЕНТАРІКОНСУЛЬТАЦІЇРЕКЛАМА

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про внесення зміни до додатка № 11 до Указу Президента України від 21 березня 2002 року № 277

1. Внести до додатка № 11 до Указу Президента України від 21 березня 2002 року № 277 «Про переліки посад військовослужбовців і працівників правоохоронних органів, що підлягають заміщенню особами вищого офіцерського (начальницького) складу, та граничних військових і спеціальних звань за цими посадами» (в редакції Указу від 14 серпня 2012 року № 472, зі змінами, внесеними Указом від 12 лютого 2015 року № 75) зміну, виклавши назву позиції «Ректор Інституту» в такій редакції: «Ректор Академії зовнішньої розвідки України».

2. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
9 вересня 2019 року
№670/2019

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 21 серпня 2019 р. № 674-р
Київ

Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії розвитку медичної освіти в Україні на 2019—2021 роки

1. Затвердити план заходів з реалізації Стратегії розвитку медичної освіти в Україні на 2019—2021 роки, що додається.

2. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади забезпечити виконання плану заходів, затвердженого цим розпорядженням.

Прем'єр-міністр України В. ГРОЙСМАН

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 21 серпня 2019 р. № 674-р

ПЛАН заходів з реалізації Стратегії розвитку медичної освіти в Україні на 2019—2021 роки			
Найменування завдання	Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання
Оновлення змісту освіти на основі досягнень сучасної медичної науки та доказової медицини			
1. Оптимізація переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я»	1) подання МОН пропозицій щодо оптимізації переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» 2) розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29 квітня 2015 р. № 266 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 38, ст. 1147)	МОЗ Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (за згодою)	I квартал 2020 р.
2. Впровадження стандартів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»	розроблення і затвердження нових стандартів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» з урахуванням рекомендацій Всесвітньої федерації медичної освіти	МОЗ МОЗ Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (за згодою)	IV квартал 2019 р.
3. Оновлення освітніх програм та навчальних планів за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»	1) приведення освітніх програм та навчальних планів за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» у відповідність з новими стандартами вищої освіти 2) впровадження нових освітніх програм і навчальних планів за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»	заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» (за згодою) —»—	IV квартал 2019 р. — II квартал 2020 р.
4. Організація співпраці закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку здобувачів освіти за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я», шляхом утворення відповідних комплексів, наукових парків, консорціумів	1) організація спільних зустрічей щодо співпраці закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» 2) розроблення ефективної моделі інтеграції закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»	МОЗ МОЗ заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» (за згодою) МОЗ МОЗ заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» (за згодою) МОЗ МОЗ заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» (за згодою)	IV квартал 2019 р. — II квартал 2020 р.
5. Забезпечення закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я», навчальними матеріалами	1) внесення змін до Статуту Національної наукової медичної бібліотеки щодо забезпечення закладів вищої освіти електронними (цифровими) навчальними матеріалами 2) організація перекладу літературних джерел (підручників) у сфері охорони здоров'я 3) сприяння наданню доступу до рецензованих видань у сфері охорони здоров'я, які індексуються наукометричними базами Web of Science / Scopus / PubMed	МОЗ МОЗ заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» (за згодою) МОЗ Національна наукова медична бібліотека (за згодою) МОЗ МОЗ Національний фонд досліджень (за згодою) Національна наукова медична бібліотека (за згодою) Національна академія медичних наук (за згодою) МОЗ МОЗ Український центр оцінювання якості освіти (за згодою) Національна академія наук (за згодою) заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» (за згодою)	IV квартал 2020 р.
6. Підвищення вимог до вступників на спеціальності галузі знань «22 Охорона здоров'я»	1) проведення аналізу прогностичної валідності тестів зовнішнього незалежного оцінювання студентів за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» 2) проведення аналізу прогностичної валідності тестів зовнішнього незалежного оцінювання студентів за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»	МОЗ МОЗ Український центр оцінювання якості освіти (за згодою) Національна академія наук (за згодою) заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» (за згодою) МОЗ МОЗ Національна академія наук (за згодою) заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» (за згодою)	протягом 2019—2020 років IV квартал 2020 р.
7. Розроблення нормативно-правових актів щодо єдиного державного кваліфікаційного іспиту	1) забезпечення нормативно-правового регулювання проведення усіх компонентів єдиного державного кваліфікаційного іспиту 2) розроблення та затвердження Положення про реєстр сертифікатів фахівців з вищою освітою галузі знань «22 Охорона здоров'я»	МОЗ МОЗ МОЗ	протягом 2019—2021 років IV квартал 2019 р.

	3) розроблення та прийняття наказу МОЗ щодо підвищення рівня успішного складання окремих компонентів єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів вищої освіти за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»	—»—	протягом 2020—2021 років
8. Удосконалення змістовного наповнення тестових завдань інтегрованого тестового іспиту «КРОК»	розроблення та затвердження Положення про групу експертів з формування екзаменаційного банку з тестовими завданнями інтегрованого тестового іспиту «КРОК»	МОЗ Державна організація «Центр тестування при МОЗ України» (за згодою)	IV квартал 2019 р. — III квартал 2021 р.
9. Урегулювання питання фінансування оцінювання навчальних досягнень студентів	опрацювання питання запровадження оптимальної моделі фінансування єдиного державного кваліфікаційного іспиту, розроблення та представлення такої моделі	МОЗ Мінфін	IV квартал 2019 р. — I квартал 2020 р.
10. Розроблення та запровадження комплексної програми підвищення рівня знання англійської мови	1) розроблення комплексної програми підвищення рівня знання англійської мови викладачами та здобувачами вищої освіти галузі знань «22 Охорона здоров'я», розроблення оптимальної моделі фінансування виконання такої програми 2) розроблення нормативно-правових актів стосовно вимог до знання англійської мови викладачами, абітурієнтами та здобувачами вищої освіти галузі знань «22 Охорона здоров'я» і сприяння їх впровадженню	МОЗ МОН заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» (за згодою) МОЗ МОН	IV квартал 2019 р. — IV квартал 2020 р. IV квартал 2020 р.
11. Вжиття заходів до підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти спеціальностей галузі знань «22 Охорона здоров'я»	розроблення рекомендацій щодо підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти спеціальностей галузі знань «22 Охорона здоров'я», у тому числі щодо стажування в закордонних закладах вищої освіти і закладах охорони здоров'я, програм обміну з іноземними країнами, участі у міжнародних конференціях	МОЗ	протягом 2020—2021 років
12. Удосконалення нормативно-правового регулювання проходження інтернатури	Трансформаційні процеси в інтернатурі та резидентурі 1) розроблення та подання в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекту щодо внесення змін у частині проходження інтернатури 2) розроблення та прийняття підзаконних актів, які регулюють процес розподілу, проходження та завершення інтернатури 3) розроблення та затвердження Положення про інтернатуру 4) розроблення та затвердження вимог до баз інтернатури 5) нормативно-правове забезпечення впровадження електронної системи розподілу випускників закладів вищої освіти галузі знань «22 Охорона здоров'я»	МОЗ МОН —»— МОЗ	протягом 2021 року протягом 2019—2021 років IV квартал 2019 р.
13. Розроблення механізмів запровадження академічної мобільності інтернів	опрацювання, зокрема з міжнародними організаціями, питання впровадження програм академічної мобільності інтернів	МОЗ МОН інститути громадянського суспільства (за згодою) МОЗ	IV квартал 2021р.
14. Розроблення механізмів оцінки результативності проходження інтернатури	розроблення методології оцінки здобутих компетентностей інтернів	Державна організація «Центр тестування при МОЗ України» Національна академія наук (за згодою) МОЗ Національна академія медичних наук (за згодою) МОЗ	протягом 2020—2021 років
15. Формування оптимальної моделі лікарської резидентури	розроблення та публічна презентація моделі лікарської резидентури	МОЗ Національна академія медичних наук (за згодою) МОЗ	IV квартал 2020 р.
16. Нормативно-правове регулювання проходження лікарської резидентури	розроблення і затвердження нормативно-правових актів щодо проходження лікарської резидентури, в тому числі розроблення та затвердження положення про резидентуру	МОЗ Національна академія медичних наук (за згодою) МОЗ	протягом 2020—2021 років
17. Нормативно-правове регулювання здійснення безперервного професійного розвитку	Безперервний професійний розвиток 1) розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту акта про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 березня 2018 № 302 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 36, ст. 1264) 2) розроблення нормативно-правових актів щодо створення акредитаційної агенції безперервного професійного розвитку шляхом реорганізації Українського центру наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи 3) розроблення і затвердження нормативно-правового акта про реєстр провайдерів безперервного професійного розвитку	розвиток МОЗ —»— —»—	IV квартал 2019 р. IV квартал 2019 р. — II квартал 2020 р. IV квартал 2019 р.
18. Створення моделі фінансування безперервного професійного розвитку	1) розроблення та презентація моделі фінансування безперервного професійного розвитку 2) удосконалення механізму нормативного регулювання фінансування безперервного професійного розвитку шляхом впровадження капітаційного фінансування окремого лікаря замість інституційного фінансування факультетів та закладів післядипломної освіти	МОЗ Мінфін —»—	IV квартал 2019 р. — III квартал 2020 р. протягом 2019—2020 років
19. Прогнозування потреби у кадрах у сфері охорони здоров'я	Ефективне фінансування та управління освіти та науки у сфері охорони здоров'я розроблення та затвердження методики проведення розрахунку потреби у кадрах у сфері охорони здоров'я	МОЗ Національна академія медичних наук (за згодою) МОЗ Мінфін Національна академія наук (за згодою)	III квартал 2020 р.
20. Розроблення механізму розрахунку вартості підготовки одного студента	вивчення питання щодо методології проведення розрахунку вартості підготовки студента за окремими спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я»	МОЗ Національна академія наук (за згодою)	—»—
21. Удосконалення моделі фінансування медичної освіти та науки	1) проведення аналізу даних щодо видатків та бюджету системи медичної освіти та науки за останні п'ять років з урахуванням КПКВК 2301070; КПКВК 2301080 та КПКВК 2301020 2) подати за результатами проведеного аналізу рекомендації щодо удосконалення моделі фінансування медичної освіти та науки Кабінетові Міністрів України	МОЗ Національна академія медичних наук (за згодою) Національна академія наук (за згодою) МОЗ Національна академія медичних наук (за згодою)	IV квартал 2019 р. — I квартал 2020 р. II квартал 2020 р.
22. Перегляд правового статусу університетських клінік	Вирішення питання автономії закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти у галузі знань «22 Охорона здоров'я» розроблення та затвердження Положення про університетські клініки	МОЗ МОН Національна служба здоров'я	протягом 2020—2021 років

ОРИЄНТИР № 34

1.2.1. Сприяти створенню законодавчих основ формування і реалізації промислової політики, в тому числі затвердженню Стратегії розвитку промислового комплексу України	вживати заходів до формування та реалізації промислової політики, в тому числі до затвердження Стратегії розвитку промислового комплексу України на період до 2025 року протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Міненерговугілля, Мінагрополітики, Мінсоцполітики, Мінфін, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців, спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.2. Включати під час розроблення, внесення змін до стратегій розвитку відповідних галузей питання щодо впливу на ринок праці	забезпечувати під час розроблення та внесення змін до стратегій розвитку галузей промисловості опрацювання та висвітлення питання щодо їх впливу на ринок праці, в тому числі із зазначенням обсягів створення нових робочих місць протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінінфраструктури, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців, спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.3. Спільно ініціювати та забезпечити впровадження механізмів державної підтримки залучення інвестицій шляхом розширення можливостей доступу суб'єктів господарювання до фінансово-кредитних ресурсів та об'єктів інфраструктури, підвищення ступеня локалізації виробництва конкурентоспроможної продукції на території України	опрацювати з представниками сторін Угоди питання державної підтримки залучення інвестицій шляхом розширення можливостей доступу суб'єктів господарювання до фінансово-кредитних ресурсів та об'єктів інфраструктури, підвищення ступеня локалізації виробництва конкурентоспроможної продукції на території України, у тому числі виробництва електромобілів; ініціювати та забезпечити впровадження спільно вироблених механізмів державної підтримки протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінінфраструктури, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців, спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.4. Сприяти розвитку індустріальних парків	вживати заходів до розвитку індустріальних парків протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінрегіон, Мінфін, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.5. Удосконалити механізми виконання програм державної підтримки придбання сільгоспвиробниками вітчизняної сільськогосподарської техніки	забезпечити удосконалення механізмів виконання програм державної підтримки придбання сільськогосподарськими товаровиробниками вітчизняної сільськогосподарської техніки протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінінфраструктури, Мінекономрозвитку, Мінфін, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.6. Опрацювати механізми запровадження часткової компенсації вартості техніки та обладнання вітчизняного виробництва для будівництва доріг і часткової компенсації відсотків за кредитами на їх придбання	опрацювати механізми запровадження часткової компенсації вартості техніки та обладнання вітчизняного виробництва для будівництва доріг і часткової компенсації відсотків за кредитами на їх придбання протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.7. Сприяти наданню державної допомоги, спрямованої на розвиток регіонів та реалізацію інвестиційних та інноваційних проектів	вживати заходів до надання державної підтримки для виконання програм і проектів регіонального розвитку протягом строку дії Угоди	Мінрегіон, Мінекономрозвитку, Антимонаopolний комітет, Мінфін, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.8. Сприяти забезпеченню рівних конкурентних умов господарювання приватних і державних підприємств, у тому числі в оборонно-промисловому комплексі	вживати заходів до забезпечення рівних конкурентних умов господарювання приватних і державних підприємств, у тому числі в оборонно-промисловому комплексі протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Міноборони, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців
1.2.9. Сприяти детінізації підприємницької діяльності для створення рівних конкурентних умов, зокрема на ринках лікарських засобів, алкоголю, тютюну, надрокористування, у транспортній сфері	вживати заходів до детінізації підприємницької діяльності для створення рівних конкурентних умов, зокрема на ринках лікарських засобів, алкоголю, тютюну, надрокористування, пального у транспортній сфері протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, МОЗ, Міненерговугілля, Мінагрополітики, Мінприродо, Мінінфраструктури, ДПС, Держмитслужба, інші центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.10. Опрацювати під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік зобов'язання, визначені в Угоді, але такі, що вимагають фінансування з державного бюджету, в межах балансу його показників	опрацювати під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік передбачені Угодою зобов'язання, що потребують фінансування з державного бюджету, в межах балансу його показників щороку протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.11. Вживати у разі економічної доцільності заходи з митно-тарифного регулювання з метою підтримки інтересів національних виробників	вживати в разі економічної доцільності заходи до митно-тарифного регулювання з метою підтримки інтересів національних виробників протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Держмитслужба, Мінфін, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.2.12. Запроваджувати заходи щодо підтримки суб'єктів господарювання за рахунок державних чи місцевих ресурсів з урахуванням Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»	вживати заходів до підтримки суб'єктів господарювання за рахунок державних чи місцевих ресурсів з урахуванням Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінінфраструктури, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.3. Збалансований вплив держави на умови провадження підприємницької діяльності з урахуванням міжнародних зобов'язань України, зокрема:	за пропозиціями сторін Угоди проаналізувати наявні адміністративні процедури виходу на ринки товарів, робіт і послуг та у разі виявлення декількох засобів державного регулювання одного і того ж виду сфери діяльності та/або недоцільності їх державного регулювання розробити проекти нормативно-правових актів про оптимізацію адміністративних процедур (іх спрощення та скорочення кількості) протягом строку дії Угоди	міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.3.1. Сприяти спрощенню та скороченню кількості адміністративних процедур виходу на ринки товарів, робіт, послуг	за пропозиціями сторін Угоди проаналізувати проблемні питання застосування Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», за результатами аналізу та консультацій із заінтересованими суб'єктами розробити відповідні проекти нормативно-правових актів, спрямовані на вдосконалення процедур здійснення нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінінфраструктури, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.3.2. Продовжувати роботу з лібералізації процедур здійснення нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності	за пропозиціями сторін Угоди проаналізувати проблемні питання застосування Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», за результатами аналізу та консультацій із заінтересованими суб'єктами розробити відповідні проекти нормативно-правових актів, спрямовані на вдосконалення процедур здійснення нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінінфраструктури, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.3.3. Опрацювати питання законодавчого запровадження механізму відшкодування матеріальної шкоди та шкоди діловій репутації суб'єктам господарювання, завданої незаконними діями або внаслідок бездіяльності посадових осіб контролюючих органів, правоохоронних органів, органів досудового слідства та прокуратури	забезпечувати механізм відшкодування матеріальної шкоди та шкоди діловій репутації суб'єктам господарювання, завданої незаконними діями або внаслідок бездіяльності посадових осіб контролюючих органів, правоохоронних органів, органів досудового слідства та прокуратури	Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінінфраструктури, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.3.4. Сприяти запровадженню на законодавчому рівні інституту саморегулювання	забезпечувати механізм відшкодування матеріальної шкоди та шкоди діловій репутації суб'єктам господарювання, завданої незаконними діями або внаслідок бездіяльності посадових осіб контролюючих органів, правоохоронних органів, органів досудового слідства та прокуратури	Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінінфраструктури, інші заінтересовані центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.3.5. Здійснення заходів для скорочення видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрощення ліцензійних процедур	розробити пропозиції щодо змін до законодавства стосовно скорочення видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрощення ліцензійних процедур протягом строку дії Угоди	Мінекономрозвитку, Мінфін, Мінінфра

ОРІЄНТИР № 34

1.6.2. Професійної (професійно-технічної) освіти на засадах державно-приватного партнерства та корпоративного управління	здійснювати заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти на засадах державно-приватного партнерства та корпоративного управління протягом строку дії Угоди	МОН, інші центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок МОН, Мінсоцполітики, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок МОН, Національне агентство кваліфікацій, Мінсоцполітики, Держпраці за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок МОН, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок Мінсоцполітики, МОН, Мінекономрозвитку, Мінфін за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок	2.9. Продовжити удосконалення оплати праці працівників бюджетної сфери з урахуванням визначених на законодавчому рівні галузевих особливостей оплати праці та із забезпеченням обґрунтованих міжкваліфікаційних (міжтарифних, міжпосадових) співвідношень	вживати заходів до удосконалення оплати праці працівників бюджетної сфери з урахуванням визначених на законодавчому рівні галузевих особливостей оплати праці та із забезпеченням обґрунтованих міжкваліфікаційних (міжтарифних, міжпосадових) співвідношень протягом строку дії Угоди	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.6.3. Впровадження Національної рамки кваліфікацій, модернізації механізму прогнозування потреб у кадрах, розвитку системи підтвердження результатів неформального навчання, підтримки розроблення професійних стандартів і кваліфікацій, модернізації стандартів професійної (професійно-технічної) освіти	забезпечити виконання плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій протягом строку дії Угоди	вживати заходів до розширення визнання всього переліку робітничих професій згідно з Класифікатором професій, за якими здійснюється підтвердження результатів неформального навчання протягом строку дії Угоди	2.10. Під час проведення реформ у бюджетній сфері, у тому числі пов'язаних із зміною статусу закладів, установ, організацій, порядку їх фінансування та умов оплати праці їх працівників, забезпечувати збереження рівня оплати праці як мінімальних гарантій	забезпечувати збереження рівня оплати праці та умов оплати праці їх працівників як мінімальних гарантій під час проведення реформ у бюджетній сфері, у тому числі пов'язаних із зміною статусу закладів, установ, організацій, порядку їх фінансування протягом строку дії Угоди	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.6.4. Впровадження дуальної форми здобуття освіти, створення та розвитку центрів професійного навчання при організаціях роботодавців/підприємствах, впровадження та стимулювання системи наставництва на виробництві	впровадити заходів до впровадження дуальної форми здобуття освіти, створення та розвитку центрів професійного навчання при організаціях роботодавців/підприємствах, впровадження та стимулювання системи наставництва на виробництві протягом строку дії Угоди	вжити заходів до розширення визнання всього переліку робітничих професій згідно з Класифікатором професій, за якими здійснюється підтвердження результатів неформального навчання протягом строку дії Угоди	2.11. Забезпечити зростання середньої заробітної плати, в тому числі шляхом: – легалізації заробітних плат та розширення охоплення соціальним страхуванням зайнятого населення	забезпечити разом із представниками сторін Угоди вжиття заходів до: легалізації заробітних плат та розширення охоплення соціальним страхуванням зайнятого населення протягом строку дії Угоди	Держпраці, ДПС, Мінсоцполітики, Пенсійний фонд України, інші центральні органи виконавчої влади, обласні, Київська міська держадміністрації відповідно до компетенції за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.6.5. Розвитку та посилення ролі регіональних рад професійної освіти, наглядових рад праці в професійно-кваліфікаційній освіті	розвинути та посилити ролі регіональних рад професійної освіти, наглядових рад праці в професійно-кваліфікаційній освіті	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі	2.12. Вживати заходів для підвищення середньої заробітної плати в бюджетній сфері	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.6.6. Розвитку механізмів стимулювання участі роботодавців у підготовці кадрів	опрацювати з представниками сторін Угоди можливі шляхи розвитку механізмів економічного стимулювання участі роботодавців у підготовці кадрів та за результатами проведеної роботи вжити відповідних заходів протягом строку дії Угоди	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.13. З метою більш динамічного підвищення рівня добробуту працівників, стимулювання купівельної спроможності та внутрішнього споживання товарів, зменшення негативних процесів тінізації трудових відносин та вимушеної трудової міграції вважати за необхідне поетапне досягнення до 2021 року рівня середньої заробітної плати в Україні принаймні 50 відсотків середнього рівня оплати праці чотирьох країн Східної Європи, в яких найбільше використовується праця українців (Польща, Угорщина, Чехія, Литва)	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
1.6.7. Удосконалення у 2019 році системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.14. З метою впровадження справедливих підходів до оподаткування трудових доходів та отримання додаткових ресурсів для підвищення оплати праці разом опрацювати питання реформування податкової системи та системи соціального страхування	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
Сторони домовилися: 2.1. У II кварталі 2019 р. провести переговори щодо підвищення у 2019 році мінімальної заробітної плати з метою досягнення фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.15. Визначити перелік і розміри доплат та надбавок до тарифних ставок, окладів працівників підприємств, організацій небаджетної сфери, що мають міжгалузевий характер, для встановлення у галузевих (міжгалузевих), територіальних угодах та колективних договорах з додатком 3	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
2.2. З метою подолання бідності серед працівників під час ведення колективних переговорів щодо визначення розміру мінімальної заробітної плати керуватися положеннями законодавства України, зокрема бюджетного, міжнародних зобов'язань України, фактичним розміром прожиткового мінімуму для працездатних осіб, визначеним відповідно до законодавства	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.16. Розробити в 2019 році та узгодити зміни до законодавства про працю щодо встановлення підвищеної оплати праці на важких роботах, на роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці, на роботах з особливими природними географічними і геологічними умовами та умовами підвищеного ризику для здоров'я на умовах та в розмірах, визначених галузевими угодами та колективними договорами	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
2.3. На підприємствах, в організаціях небаджетної сфери незалежно від форми власності тарифна ставка робітника I розряду встановлюється відповідною галузевою (міжгалузевую), територіальною угодою та на їх основі колективним договором	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.17. Головні розпорядники бюджетних коштів протягом II–IV кварталів проводять консультації з галузевими профспілками щодо підготовки пропозицій до проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік та/або внесення змін до нього та подати разом з фінансово-економічними обґрунтуваннями узгоджені пропозиції Мінфіну, зокрема щодо обсягів фінансування галузей та розмірів витрат на оплату праці протягом II–IV кварталів щороку під час дії Угоди	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
Для підприємств галузей, в яких не укладено галузеві угоди або положення укладених угод (згідно з рестром, розміщеним на сайті Мінсоцполітики) не регулюють розмір тарифної ставки робітника I розряду, її розмір встановлюється на рівні, що не менше як на 10 відсотків вище встановленого на законодавчому рівні розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, на підприємствах галузей, в яких не укладено галузеві угоди або положення укладених угод не регулюють розмір тарифної ставки робітника I розряду	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.18. Під час підготовки проекту закону про Державний бюджет України на відповідний рік протягом II–III кварталів проводити консультації в рамках постійно діючої тристоронньої робочої групи з проведення консультацій на всіх стадіях бюджетного процесу	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
2.4. Починаючи з 2020 року, забезпечити з урахуванням законодавства України, зокрема бюджетного, щорічне і поетапне скорочення розриву між розмірами посадового окладу (тарифної ставки) працівника I розряду та фактичним розміром прожиткового мінімуму для працездатних осіб, визначеного відповідно до законодавства	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.19. Під час формування проєктів Прогнозів економічного і соціального розвитку та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України, Бюджетної декларації та закону про Державний бюджет України на відповідний рік проводити переговори (консультації) щодо:	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
2.5. У першому півріччі 2019 року провести консультації щодо складових заробітної плати, які враховуються для визначення її мінімального розміру, та за результатами підготувати узгоджені пропозиції, щодо внесення змін до законодавства	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.19.1. Середньої заробітної плати, фонду оплати праці;	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
2.6. Консолідувати зусилля для забезпечення мінімальної заробітної плати враховувати необхідність забезпечення співвідношення мінімальної заробітної плати до середньомісячної заробітної плати на рівні 50 відсотків на кінець року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.19.2. Розмірів мінімальної заробітної плати в строки та порядку, передбачені Регламентом ведення колективних переговорів щодо встановлення розміру мінімальної заробітної плати відповідно до додатка 4	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
2.7. Розмір основної заробітної плати (окладу) некваліфікованого робітника (працівника) на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форми власності за повністю виконану норму робочого часу, який працює у нормальних умовах праці, повинен становити не менше ніж 85 відсотків тарифної ставки (посадового окладу) робітника (працівника) I розряду	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.19.3. Розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду єдиної тарифної сітки	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок
2.8. Під час застосування на підприємствах, в організаціях небаджетної сфери незалежно від форми власності інших систем оплати праці, ніж тарифна, передбачати встановлення нижньої межі оплати за кваліфіковану працю не нижче розміру тарифної ставки робітника I розряду в небаджетній сфері	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	вжити заходів з метою удосконалення системи середньострокового прогнозування розвитку ринку праці в професійно-кваліфікаційному розрізі протягом 2019 року	2.19.4. Розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду єдиної тарифної сітки	збільшення частки працівників, умови оплати праці яких регулюються відповідними галузевими угодами	Мінсоцполітики, Мінфін, Мінекономрозвитку, інші центральні органи виконавчої влади за участю спільного представницького органу сторони роботодавців та спільного представницького органу об'єднань профспілок

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Кременчуцький економіст створив органічний шоколад

Олександр ДАНИЛЕЦЬ,
«Урядовий кур'єр»

НОВИЙ ПРОДУКТ. Наддніпрянський машинобудівний Кременчук починає спеціалізуватися ще й на виготовленні шоколаду. До того ж не звичайного, а органічного. Цей смачний продукт уже продають на Полтавщині. Виготовляє його кременчуківець Дмитро Колчанов, який перш ніж освоїти шоколадний бізнес, працював економістом на підприємстві. Проте сидяча робота ніколи не задовольняла його, ще й була малооплачуваною. Ось він і почав шукати для себе додаткове джерело заробітку.

Вивчаючи кон'юнктуру ринку в інтернеті, натрапив на інформацію про братів-американців, які налагодили шоколадне виробництво. Вирішив скористатися їхнім досвідом, але створити власний бренд. Опановував технологію виготовлення органічного шоколаду вдома за допомогою індійського обладнання. Щоб шоколад мав неповторні аромат і смакові якос-

Кременчуківець Дмитро Колчанов із задоволенням освоює шоколадний бізнес

ті, використовує для його виготовлення какао-боби сорту креола. «Але щоб продукт справді був унікальний, його обов'язково треба виготовляти з любов'ю», — ділиться

технологічним секретом пан Дмитро.

Новий шоколад сертифікували в єдиному українському органі з сертифікації органічного виробництва — «Органік Стан-

Шоколад має бути не тільки смачним, а й гарно розфасованим

дарт». Ця організація в офіційному переліку сертифікаційних органів, визнаних у Європейському Союзі та Швейцарії.

«Мій органічний шоколад складається тільки з какао-бобів та цукру. Нічого зайвого. Ми його змішуємо в меланжерах. Три доби він крутиться там безперервно, доки не перетреться до потрібних розмірів. Потім розливаємо його у форми або робимо цукерки», — розповідає шоколатє.

Крім Дмитра Колчанова, виготовляють шоколад у Кременчуці в межах проекту «Рука допомоги» й вимушені переселенці. Зокрема одна така сім'я вже ось-ось розпочне випускати власну марку так званого крафт-шоколаду.

На Луганщині театральний сезон відкрили Гоголем

Іванка МІЩЕНКО
для «Урядового кур'єра»

МИСТЕЦТВО. Твори Миколи Гоголя поступово стають візитівкою Луганського обласного академічного українського музично-драматичного театру, який нині працює в Сєверодонецьку. Публіка із задоволенням аплодувала під час прем'єри його комедії «Одруження» в перекладі Остапа Вишні.

Цього року колектив і закривав попередній сезон виставою за мотивами Миколи Гоголя. Та якщо містичний «Вій» зазнав суттєвого осучаснення, то «Одруження» — цілком традиційна комедія для шанувальників класики. Уже наступного дня колектив вирушив у подорож — на виступ луганчан чекали у дружньому Маріуполі. А тепер творчі люди чекають на II Всеукраїнський фестиваль театрального мистецтва «СвітОгляд», який розпочнеться на Луганщині 17 вересня.

Вистава «Одруження» за Гоголем порадує шанувальників класики

Студенти формують артсередовище Харкова

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

ЕКСКЛЮЗИВ. У Муніципальній галереї Харкова відкривають виставку Open/Work, куди увійшли роботи 33 студентів Харківської архітектурної школи.

Відвідувачі зможуть оцінити неординарні рішення майбутніх архітекторів, втілені в графічних матеріалах, кресленнях, портфоліо. За словами працівників галереї, ви-

ставки студентських робіт не часті для їхньої галереї, до того ж такі якісні. Гостей виставки не залишать байдужими архітектурні макети, плани громадських місць і приватних будинків. Багатьох здивують використані в доробках матеріали — бетон, метал, дерево, що незвично для галерейної експозиції.

«Ці роботи — не картини чи фотографії, які звикли бачити відвідувачі Муніципальної галереї, але вони не

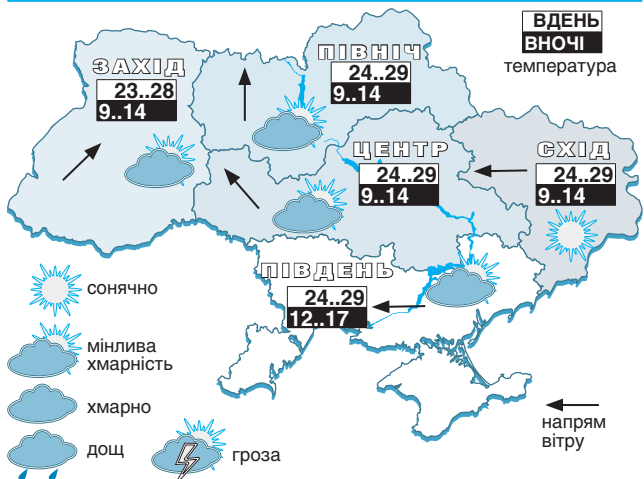
менш важливі для формування артсередовища, сфери сучасного візуального мистецтва, — зазначила директор галереї Тетяна Тумасян. — Ці студенти, сподіваюся, в майбутньому сформулюють зовнішній вигляд українських і не тільки міст».

І директор програми бакалаврату, за якою навчаються автори виставки, польський архітектор Куба Снопек, і куратори виставки з американського бюро Outspot Office Ешлі Біг-

хем та Ерік Херманн упевнені, що роботи будуть цікавими насамперед харків'янам, оскільки студенти ХША добре вивчили місто і пропонують цікаві рішення щодо розміщення будівель у просторі Харкова.

З відкриттям виставки студентів Харківська школа архітектури започатковує нову публічну програму, до якої увійдуть конференції, відкриті лекції, дискусії та воркшопи.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 12 ВЕРЕСНЯ

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	+9 +14	+24 +29	Черкаська	+8 +13	+24 +29
Житомирська	+9 +14	+24 +29	Кіровоградська	+9 +14	+25 +30
Чернігівська	+8 +13	+24 +29	Полтавська	+9 +14	+24 +29
Сумська	+8 +13	+23 +28	Дніпропетровська	+10 +15	+24 +29
Закарпатська	+8 +13	+24 +29	Одеська	+12 +17	+24 +29
Рівненська	+9 +14	+23 +28	Миколаївська	+10 +15	+25 +30
Львівська	+8 +13	+22 +27	Херсонська	+12 +17	+25 +30
Івано-Франківська	+8 +13	+23 +28	Запорізька	+11 +16	+25 +30
Волинська	+9 +14	+22 +27	Харківська	+9 +14	+24 +29
Хмельницька	+9 +14	+24 +29	Донецька	+11 +16	+24 +29
Чернівецька	+8 +13	+24 +29	Луганська	+7 +12	+23 +28
Тернопільська	+9 +14	+23 +28	Крим	+13 +18	+23 +28
Вінницька	+9 +14	+25 +30	Київ	+12 +14	+26 +28

Укргідрометцентр

В Ужгороді знову підземна знахідка

Василь БЕДЗІР,
«Урядовий кур'єр»

РЕКОНСТРУКЦІЯ. В Ужгороді під час масштабної реконструкції площі Петефі будівельники розкопали вхід до ще одного, не відомого раніше старовинного підвалу. Як і попередній, виявлений за кілька тижнів до цього, він таїть багато загадок. Коли збудований, куди веде, що в ньому зберігалось? Ці запитання цікавлять і археологів, і міську владу, і жителів міста.

Усім хотілося б, щоб підземна знахідка виявилася цінною і стала ще однією історичною пам'яткою. Утім, об'єктивних даних щодо цього археологи й історики поки що не можуть надати. Керівники органів державної влади, відповідальні за архітектуру й будівництво, на брифінгу в міській раді повідомили, що після того як виявили вже другий вхід у підвали, роботи на майданчику, як і попереднього разу, зупинили. Такі повноваження має лише управління державного архітектурно-будівельного контролю Ужгородської міської ради, і вони ними скористалися, зупинивши проведення робіт.

Головний архітектор міста Олег Боршовський зазначив: «Триває перевірка проектної та виконавчої документації, висновки якої врахують під час ухвалення рішення про продовження робіт».

Під час брифінгу повідомили, що і сам забудовник зацікавлений зберегти підвал — для того, щоб він залишився принадою міста. Це варто зробити, навіть якщо його не визнають історичною чи архітектурною пам'яткою.

ОГОЛОШЕННЯ

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«МАНДАРИН ПЛАЗА»,

код ЄДРПОУ 30675610 повідомляє про втрату оригіналу тимчасового свідоцтва про реєстрацію випуску облігацій підприємств серії F за реєстраційним номером 68/2/2018-Т; дата реєстрації 03 серпня 2018 року.

Голова Правління Черніцький О.Ю.